

ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇ.ਜੇ.

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ ਜਵਾਬਦਾਰ।

1962 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1118

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ ਆਈ)-ਮੁਆਫੀ-ਆੜਰਹਿਣ, ਵੈਂਡੀ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ, ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਤੋਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਮਾਨਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਵੀਕਾਰ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

8 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕੈਪੂਰ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਸੀ. ਪੰਡਿਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 6 ਮਈ, 1963 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਗਰਗ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 4 ਅਗਸਤ, 1962, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰੂਪੜ, ਦੀ ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ (ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਾਊਂ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ 17,527 ਰੁਪਏ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ 386 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ। 31 ਅਗਸਤ, 1962 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ:- ਸਮਸ਼ੇਰ ਚੰਦ ਏ ਐਸ ਅੰਬਾਲਵੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਜੀ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ; ਵਕੀਲ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ;- ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਰਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ।

ਜੱਜਮੈਂਟ

ਕਪੂਰ ਜੇ.: - ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਵੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਹੁਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 26 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿੱਧੂਪੁਰ ਖੁਰਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਰੂਪੜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 25 ਮਈ, 1959 ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅਨੁਲਾਗ ਡੀ-1), ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ 17,527 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜੋ ਕਿ 20 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰੂਪੜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਹੋਰ 386 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਤਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੋ-ਇਕ ਦਲੀਲ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ: ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਕਨਾਲ 13 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

9 ਜੂਨ, 1960 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੁ. 474 ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਰਥਾਤ 2 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 13 ਮਰਲੇ, ਛੁਡਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ. ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਬਾਵਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ ਵਗੈਰਾ (1), ਅਤੇ ਮਹਿਤਾ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਮਲਿਕ ਇਤਬਰ ਖਾਨ ਵਗੈਰਾ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਜ਼ਲਦਾਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ (3), ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਬਨਾਮ ਭੋਜਾਰਾਮ ਵਗੈਰਾ (4), ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਇਕਬਾਲ ਮੁਹੰਮਦ ਵਗੈਰਾ (5) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕੇਸ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕੋ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਹਨ- (1) ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ । (6), (2) ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਰੀ (7) ਅਤੇ (3) ਅਬਦੁੱਲਾ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨਦਾਸ (8)। ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਟਾਈਟਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਵੇਚੇ ਗਏ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਾਕੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਸਲ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਰੀ (7), ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਟਾਈਟਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਤੀਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਸੀ; ਇਹ ਮੰਤਵ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਬਾਵਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ ਵਗੈਰਾ (1), ਅਤੇ ਮਹਿਤਾ ਚੰਦਰਸ ਬਨਾਮ ਮਲਿਕ ਇਤਬਰ ਖਾਨ ਵਗੈਰਾ (2) ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਮਾਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆੜ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆੜ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ-ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਗਾਉਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ (ਪਲੇਡਨ ਅਤੇ ਬਰਨੀ, ਜੇ.ਜੇ.), ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਗਾਉਂ ਵੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੈਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਅਵੈਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਮਹਿਤਾ ਚੰਦਰਸ ਬਨਾਮ ਮਲਿਕ ਇਤਬਰ ਖਾਨ ਵਗੈਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੱਥ ਬਾਵਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ ਵਗੈਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ, ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਮੈਰਗੇਜ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਰੀ

ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ- ਐਡ ਵਿੱਚ ਫਜ਼ਲਦਾਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ (3), ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ (ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਜੌਹਨਸਟੋਨ, ਜੇਜੇ), ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਮਹਿਤਾ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ. ਮਲਿਕ ਇਤਬਰ ਖਾਨ ਵਗੈਰਾ (2), ਵਿੱਚ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਛੇਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ ਸੀ। ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਦੇ 3 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿਓ। ਬਾਵਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ ਵਗੈਰਾ (1), ਅਤੇ ਮਹਿਤਾ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਮਲਿਕ ਇਤਬਰ ਖਾਨ ਵਗੈਰਾ (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫਜ਼ਲਦਾਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੋਰਟਗੇਜਰ ਤੋਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਿਮੂਦ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਨਕੀ ਬਨਾਮ ਗਿਰਜਾਦਤ ਵਗੈਰਾ (9) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਰੀ ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਤਣਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ ਬਨਾਮ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ (10) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਗੋਬਿੰਦ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਇਨਾਇਤੁੱਲਾ (11) ਵਿੱਚ ਮਹਿਮੂਦ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲਾ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕੋਲ ਵੇਚੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਬਦਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸੌਦਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲੈ ਕੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਨਤਾ ਹੀ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਬੈਜਨਾਥ ਰਾਮ ਗੋਇਨਕਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮਧਾਰੀ ਚੌਧਰੀ (12) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ

ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਦੋ ਮੁਦਈਆਂ ਮੰਗਨੀ ਅਤੇ ਜੌਹਰੀ ਨੇ ਅਨੁਪਬਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭੇਏ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਗਏ ਚਾਰ ਆਨਾ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰਪੇਸ਼ਗੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਰਭੇਏ ਨੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਦੋ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਉਹ ਪੈਸੇ ਕੱਢ ਲਏ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਭੇਏ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਨਿਰਭੇਏ ਕੋਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁੜ ਡੀਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣਾ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਸਾਰ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਕਿਵੇਂ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਨਾਥ ਰਾਮ ਗੋਇਨਕਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮਧਾਰੀ ਚੌਧਰੀ (12) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭੋਜਾਰਾਮ ਵਗੈਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਬ੍ਰੈਂਡਵੇਅ ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਂਸਰ, ਜੇ.ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪੈਸੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ., ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ ਬਨਾਮ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ(13), ਮਹਿਤਾ ਚੰਦਰਸ ਬਨਾਮ ਮਲਿਕ ਇਤਬਰ ਖਾਨ ਵਗੈਰਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, (2), ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: - "ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਸੂਟ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਸੂਟ ਲਿਆਏਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਸੂਟ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਸੂਟ ਲਿਆਏਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜਾਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।"

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਛੋਟ ਦੇ ਸਵਾਲ (ਜੋ ਕਿ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ) 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀ

ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (10) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉੱਚੇ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਦਾਲਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਰਤੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ ਵਗੈਰਾ (14) ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਜੈਦ ਹੈ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਡੀ. ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. _ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇ. -ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

- (1) 138 ਪੀ.ਆਰ. 1888
- (2) 154 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 1906
- (3) 37 ਪੀ.ਆਰ. 1908
- (4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1924 ਲਾਹੌਰ 159.
- (5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1948 ਈ. ਪੀ.ਬੀ. 5.
- (6) 106 ਪੀ.ਆਰ. 1880।
- (7) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 28 ਸਾਰੇ. 237.
- (8) 22 ਪੀ.ਆਰ. 1881
- (9) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 7 ਸਾਰੇ। 482 ਪੀ. 487
- (10) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 838 ਐਟ ਪੀ. 840
- (11) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 7 ਸਾਰੇ 775;
- (12) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 35 ਕਾਲ 402 ਐਟ ਪੀ 412
- (13) ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1948 ਐਲ.ਏ.ਐਚ. 5.
- (14) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਪੰਜਾਬ 117

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਏ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ